

15de Iens Hendrich Schnitler

Ao 1741, d: 19 April om Eftermiddagen Klokken 4^{1/2} i Thiem født, og som det var svagt hiemdøbt af Faderen, d. 20 April nestefter døde dette Barn klokken 1^{1/2} Eftermiddag, og blev den 22 ejusdem i Domkirkegaarden begravet i Tronhiem,

16de Sophia Evphrosina Schnitler.

Ao 1743 d: 23 Septembr Klokken 9 om Aftenen i Thiem født, og d. 30de nestefter i Thiems Domkierke af Hr. Bang døbt:

d. 2 Novembr nestefter dødde hun om Morgenen Kl. 9 og blev d. 6 ejusdem derefter i Domkirkens Gaard hos hendes før afdøde Broder Jens Hendrich begravet: — [fortsættes]

Af Justitsraad Jacob Gudes Optegnelser.

Ved Gustav Ludvig Wad.

(Slutning).

Til Oplysning for Eftertiden og da bemeldte Assessor Bosen¹⁾ virkelig var en af Vajsenhusets betydelige Velgjørere, vil jeg her anføre, at efter hans Codicil tilfaldt Stiftelsen i Aaret 1787 en Capital af 17,478 Rdlr. Bosen, som var fra Nyborg og en rig Mands Søn, havde fra 1727 været virkelig Cancelliraad og Assessor i Hofretten og blev 1731 Assessor i Højesteret. 1736 fik han 600 Rdlr. Løn og 1743 Decharge fra bemeldte Ræt med 400 Rdlr. Pension af Justitscassen, hvilket skete efter Forestilling fra Biskop Hersleb, som var af hans Slægt og angav, at han var bedst tjent med at fremdrage sin Tid i Rolighed, helst da han i Henseende til Gudsyrdelse havde sine egne Meninger og heldede noget til Mennoniternes Forsamling; men den rette Aarsag var — efter Gehejmeraad Luxdorpha's Forsikring, som nøje havde kjendt ham — uden Tvivl denne: Bosen var vel særdeles flittig og skarp-

¹⁾ Poul Rasmussen Bosen; jvfr. Exner, Meddelelser om det kongelige Vajsenhus S. 88; Luxdorphaniana S. 271 ff.; Personalhist. Tidsskrift IV, 273.

seende, saa at han paa det nøjeste udpillede endog de mindste Omstændigheder af en Sag, og var tillige i Grunden en ærlig Mand; men langtfra ikke fri for jævnlig Oprør i Sindet og forudfattede Meninger. Man troede om ham, at det var nok at læse paa Højesterets Kort Parternes Navne i visse Sager, for at vide forud, hvilket Parti han vilde give Medhold, og det samme tænkte han endelig og om andre. Foruden hans Paastaaenhed var han tillige saa ømskindet, at det mindste Udtryk, der uskyldigvis blev brugt for at bestride hans Mening, tog han sig nær og hævnede sig med aabenbar Mundklammer og Ordvexling, især imod Justitarius Etatsraad Bartholin.

For dette tilligemed hans Vidtløftighed og sære Sind, da han sjelden var af Tanker med andre, stod han saa slet anskreven, at yngre bleve ham jævnlig foretrukne, og han næsten altid offentlig blev set at gaa den sidste ind i Retten. Han lagde sig ellers med al Styrke efter Guldmageriet, og man saa' ham sjelden ved Bordet uden at have en af de gyldne Bøger for sig; men næppe vilde han tillade Luxdorph, som da var Secretair i Højesteret og et nysgjerrigt ungt Menneske, men ellers virkelig yndet af ham, at kige i nogen af dem, undtagen i Palingerii Zodiacus vitæ, hvilket dog skete med Advarsel ej at læse det, der angik den store Kunst, som noget han ikke maatte vente nogen Tid at faa Forstand paa, hvilken Spaadom og rigtig indtraf. Disse hans Studeringer gave ellers Anledning til en sørgelig Tildragelse. Engang i hans Fraværelse stod hans Frue op under en hidsig Sygdom og ved en Irring tog giftige Draaber ind, som strax gjorde Ende paa hendes Liv.

Man har et Skrift af ham under Titel: Specimen Homiletices Politicæ¹⁾.

Bosen henlevede siden som Enkemand uden Børn i et ham tilhørende lidet Hus i Badstuestræde, som var af en underlig hollandsk Bygningsmaade og et besynderligt Udseende, da det udenpaa var malet som rødt og hvidt Marmor. Her havde han Laboratorium chemicum o. s. v. og i endel Aar før hans Død havde han ikke Foden uden for Huset. Denne indtraf den 10. Sept.

¹⁾ Hafn. 1721, 4.

1786 i hans 86 og $\frac{1}{2}$ Aar. Med det, som han testamenterede Vajsenhuset, beløb det, som han gav til flere Stiftelser, sig til det meste af 26000 Rdlr.

1798 den 14. Marts døde min Ven Justitsraad Albert Peter Bartholin, om hvem jeg forhen omstændelig har meldet, efter omtrent 3 Ugers Sygdom. Da han udtrykkeligen havde forlangt at ville begraves tarvelig paa Assistents Kirkegaarden uden Porten, uden at noget Monument skulde sættes over ham, saa indførte jeg i de offentlige Tidender dette Minde om ham:

Alberto Petro Bartholino,
 Christiano et Civi,
 Consilio et re amico,
 Doctori suo conversatione et exemplo,
 Priscæ fidei raræ humanitatis exemplari,
 Nato Hauniæ anno MDCCXXIII.
 Denato pridie iduum Martii anni
 MDCCCLXXXVIII,
 posuit Jacobus Gude.

— — — — — veniet felicius ævum,
 Quando iterum Tecum, sim modo dignus, ero.

Indtil Aftenen før hans Dødsdag havde jeg fortsat min fortrolige Omgang med denne mig i mange Henseender dyrebare Mand, hvis Bekjendtskab jeg regner til en af Guds naadige visdomsfulde Beskikkelser i mit Liv.

Ved et Testamente af 1793 havde han indsat mig til Executor af samme og derfor tillagt mig 500 Rdlr.; men i hans sidste Sygdom oprettede han et andet, ved hvilket han indsatte hans gifte Tjener, som i 16 Aar havde tjent ham til hans fuldkomne Fornøjelse, og havde Børn, til hans universelle Arving, paa et Legat nær til de Fattige, hvormed hans Hensigt var at sørge for denne Familie efter hans Død, saa vidt det stod til ham. Før sin Død havde han desuden skaffet Tjeneren en Drejers Plads ved Porcellainsfabrikken, og at han ikke naaede sin Hensigt med disse Folk skete

derved, at Manden efter faa Aars Forløb forfaldt til Drik og at Konen ikke var Husholder. Af dette sidste Testamente gjorde han mig og til Executor, og bad mig undskylde, at han var nødt til at nedsætte mit Salarium til 300 Rdrl., fordi han efter Ildebranden havde tilsat endel, for hvilket jeg forsikrede ham, at ingen Undskyldning behøvedes, da jeg var villig til at udføre hans sidste Villie for slet intet; men dette vilde han paa ingen Maade tillade, og jeg modtog det derpaa med den venskabeligste Taksigelse, for ikke at opvække hos ham, som altid havde været meget sensibel, nogen Tanke om, at jeg ansaa det for at være for lidet. At mig i Naadsensaaret i mit forrige Embede som Secretair ved General-Kirke-Inspectionsscollegiet virkeligen var sket for nær, har han desuden nok selv indset, og fra denne Side betragtet kunde jeg og saa meget mere modtage det Salarium, han nu tillagde mig. — Under Branden 1795 boede Bartholin i Badstuestræde, hvilket og ganske afbrændte, men ved sin Vens Justitsraad Müllers Hjælp, som strax ilede til ham med nogle af Porcellainsfabrikkens Folk og bragte hans Gods dels op paa Fabrikken paa Store Kjøbmagergade, dels til hans egen Gaard, fik han næsten alt reddet; thi hvad mig angik, da havde jeg saa meget paa Vajsenhuset at bestille, at hverken Bartholin eller nogen kunde fortænke mig i, at jeg ikke kom dem til Hjælp fra det Øjeblik af, da jeg maatte frygte for, at Stiftelsen og stod i Fare.

Müller havde og den 5. Juni 1795 om Eftermiddagen allerede vist Bartholin dette sande Vens Stykke, om Aftenen laae allerede hele Badstuestræde i Aske; Natten derpaa og de følgende Dage tilbragte Bartholin i Müllers egen Gaard. Bartholin flyttede derpaa til et Par Steder, hvor han vedblev som før sin egen Husholdning, og tilsidst til Møntergaden, hvor han døde. Sin Bogsamling, som bestod af mange gode Bøger og alle næsten paa Skrivpapir, meget smukt indbundne, havde han siden bestandigen den Frygt for, at den ved den hurtige Bortskaffelse formedelst Branden var bleven spoleret, og en stor Del af Bøgerne defecte. Da han i hans sidste Leveaar formedelst Trangbrystighed kom kun lidt ud, endog hjemme sad for det meste stille, ikke kunde taale at bukke sig o. s. v., tilbød jeg ham derfor tidt at ville igjennem-

gaa alle hans Bøger, som bestandigen efter Branden stode paa Gulvet i et stort Værelse, naar kun Tjeneren dertil maatte gaa mig til Haande, da han selv kunde sidde og være Tilskuer, fordi jeg vilde betage denne værdige Mand denne Frygt, som jeg for en stor Del ansaa for ugrundet. Han sagde mig og Tak for Tilbuddet, men formedelst idelige Udsættelser fra hans Side blev det ikke bragt videre, end at Tjeneren Efteraaret før hans Død efter nogen Anvisning fra mig satte dem op imellem hinanden paa Boghylder, som en Ven laante ham, da Bartholins vare brændte. Da jeg efter Bartholins Død for at spare Arvingen Omkostninger, selv forfattede Cataloget til Bogauktionen, fik jeg og Vished om, at faa eller ingen vare defecte, og at ingen Bog af Betydenhed, saavidt jeg kunde skjønne, savnedes.

Bartholin var altid sysselsat enten med Læsning, Excerptering af gode Skrifter til hans egen Fornøjelse eller Oversættelser af enkelte Dele af dem, men mig er det ikke bekjendt, at han har givet nogen i Trykken uden Marmontels bekjendte Belisaire, oversat paa Dansk, det første denne Fortælling udkom og strax gjorde megen Opsigt; dog staar ikke Bartholins Navn paa Titelbladet som Oversætter¹).

Sidst i October 1799 nedlagde Gehejmeraad Brandt alle sine Embeder, gik altsaa og ud af Missionscollegiet og Vajsenhusdirectionen. Kongen gav ham Rang med Riddere af Elephanten, og undrer jeg mig over, at han ikke fik Ordenen selv; dog den ældre Bernstorff var allerede død henimod to Aar tilforn. Brandts Fra-trædelse gik mig meget nær; fra den første Tid jeg kom ind paa Vajsenhuset, og han derved lærte at kjende mig, havde han altid vist sig som min særdeles Velynder, og næsten paa enhver Tid af Dagen, naar han ikke var ude eller i Forretninger, havde jeg fri Adgang til ham, saavel her i Staden som paa hans Landsted Bakkegaarden ved Frederiksberg. Aldrig modtog han mig med

¹) Titelen paa denne Bog, der udkom 1768, er: Belisarius, skreven i det Franske Sprog af Herr Marmontel, Medlem af Academie Française i Paris, og nu i Dansk oversat.

nogen Minister Air — hvilket han desuden ikke havde — men paa den venskabeligste Maade. Han gjorde ingen egentligen saakaldte Tractementer, mindst for de andre Store; men han levede paa en vis Maade dog endnu paa den gamle Ministerfod. Han gav jevnlig Maaltider, til hvilke han bad 10 à 12, sjelden flere Personer. Disse vare gjerne Medlemmerne af Cancellicollegiet, især Conferentsraad Schow, geistlige og Lærde. Var noget Fruentimmer ved Bordet foruden Gehejmerraadinden, som var meget sjeldent, saa var det af Familien. Ved Bordet gik det godt, men just ikke overflødig til, og dertil bad han mig jevnlig baade i Kjøbenhavn og paa fornævnte Landsted. For den gode Tones Skyld, som herskede ved disse Maaltider, vare de meget behagelige, helst naar et Par unge Officerer ikke havde været der, som vare Gehejmerraadindens Søstersønner og næsten daglige Gjæster der; de vare fattige og nød meget godt af Brandt, da deres Fader, en Kammerherre Osten, paa den skammeligste Maade havde forødt sine egne og Konens betydelige Midler og efterladt hende sygelig og i Armod¹⁾. Den ene af disse, som havde Capitains Character og døde siden som et Slags Resident i Ostindien, var det, man kalder un fat. Maaltiderne, som begyndte Kl. 3, vare forbi mellem 5 og 6, og aldrig saa' jeg en Ridder ved samme.

Efter sin Entledigelse rejste Brandt til Slagelse, hvor han havde kjøbt sig en Gaard, og efter at have solgt denne, lejede han sig ind paa Herlufsholm. En Gang om Sommeren kom han ind til Staden, og gav da et Maaltid paa Skydebanen uden Vesterport eller hos en Tracteur i Kjøbenhavn, og da han ved hans Nær-værelse her altid viste mig den Yndest at gjøre mig et Besøg, saa bad han mig selv til disse; men der kom heller ingen af de saakaldte Store²⁾.

¹⁾ Kammerherre, Major Christian Albrecht Massau von der Osten, født 1750, død 1793, var gift med Gehejmerraadinde Brandts Søster Friderica Louise Charlotte Scheel, født 1747, død 1823; de havde 3 Sønner: Wilhelm August Massau v. d. O., født 1772, Capitain, Resident i Patna 1804; Holger Massau v. d. O., født 1776, Capitain, og Sophus Carl Massau v. d. O., f. 1778, død 1818 som Capitain.

²⁾ Gehejmerraad Christian von Brandt var født 1735 og havde 1768 ægtet Hofdame Regitze Christiane Charlotte Scheel, født 1746, død 1806.

1802. Biskoppen i Trondhjem havde deroppe administreret det saakaldte Seminarii Lapponici Capitaler og aarligen aflagt Regnskab derfor til Collegiet. Denne Mand, som ved mine Embeders Tiltrædelse var Dr. Schönheyder¹⁾, besad ikke nogen Erudition, men des mere Selvtillid. Som Præst ved Trinitatis og siden Provst ved Frue Kirke i Kjøbenhavn havde han faa Tilhørere, fordi han havde dannet sig et eget Sprog, som var uforstaaeligt for dem; og hans Catechisationer, hvilke han selv gjorde meget Væsen af, vare intet mindre end opbyggelige, men faldt meget ofte i det Latterlige. Selv har jeg en Gang hørt ham begynde Catechisationen med dette Spørgsmaal til en Dreng: Kan Du sige mig, min Søn, hvor gammel Jesus er? Barnet, som naturligvis ikke vidste, hvad han skulde svare derpaa, sagde, for dog at svare noget: »Sytten Hundrede og nogle og halvfjerdsindstyve Aar«, hvilket da var Aars-tallet. Over dette uventede Svar blev Provsten, som slet intet havde ventet af Drengen, men ved dette besynderlige Spørgsmaal venteligen vilde have taget Anledning til at tale om, at han havde været til fra Evighed o. s. v., selv saa forvirret, at han tav stille og vendte sig derpaa til et andet Barn med et ganske nyt Spørgsmaal.

1805 den 16. Martii døde min Velynder og Velgjører Gehejmeraad Christian Brandt efter langvarig Svaghed paa Herlufsholm, hvor han havde lejet sig ind hos Rectoren, efter at have solgt sin Gaard i Slagelse. Hans Minde skal som den sande Christens, ædle Menneskevens, og min Velgjørers, blive uudsletteligt hos mig. Hans Alder var nogle og 70 Aar, af Status var han liden, undersøgsig, bredskuldret og korthalset, hans Øjne vare levende, muntre, samt udtrykkede tillige noget godt; hans Næse var smuk, men hans Underlæbe tyk og noget fremstaaende, hvilket gav Underansigtet ikke det fordelagtigste Udseende og maaske og var Aarsag i, at hans Udtale faldt lidt tyk. Han talte iøvrigt meget godt for

¹⁾ Dr. theol. Johan Christian Schönheyder, født 1742, 1769 Præst ved Slotskirken, 1771 ved Trinitatis Kirke, 1782 Provst ved Vor Frue Kirke, 1788 Biskop over Trondhjems Stift, død 1803; Wiberg, Præstehistorie II, 125.

sig, skal ogsaa efter den ældre Bernstorffs Udtalelse selv have været den af de daværende første Medlemmer i Collegierne, som refererede bedst i Statsraadet, indtil han fik Skade paa Hørelsen, som mere og mere tiltog og foranledigede, at han søgte sin Afsked. Hans Skrivemaade nærmede sig meget til den i Holsten brugelige curialske, hvormed han var kommen i Vane i de mange Aar han havde været Administrator for Grevskabet Rantzau, og efter den gamle Maade var han desuden opdraget i det tyske Sprog. Ligesom han skrev en besynderlig stor, stiv og ikke tydelig Haand, saa brugte han bestandigen i det Danske den samme ældgamle Orthographi som den forhen afdøde Greve Thott og de fleste ældre Embedsmænd i Fortiden, hvilket stak besynderligen af.

Han var en grundærlig og uegennyttig Mand, hvorfor og Conferentsraad Schow var hans intime Ven; hans Tænkemaade var saa god, at hvor han ikke kunde gjøre noget godt, vilde han aldrig gjøre ondt. Uden at være lærd eller at ville anses derfor, besad han virkelig Kundskaber, ligesom han og var Ejer af en stor og god Bogsamling, som han gav til Herlufsholms Skole, hvis Patron han havde været. Han havde en sund og god Dømmekraft; havde han, som de, der ere fødte i Middelstanden, fra Ungdommen af maattet tjene sig op, og ikke som de saakaldte Store, hvilke sædvanligen begynde deres Forretninger, hvor hine ender dem, og bestandig forflyttes fra det ene til det andet, hvorover de heller ikke kunne forskafe sig uden overfladiske Kundskaber, og dog tilsidst skulle bruges næsten paa en Tid i alt, — saa var Brandt uden Tvivl bleven en fuldkomnere og mere udmærket Mand, end man nu efter det foranførte kunde fordrø af ham. — I Omgang var han høflig, artig og blid, samt havde slet intet af det, man kalder Minister-Air; Godmodighed var et Grundtræk i hans Character; med sin Frue omgikkes han kjærligere, end man er vant til at se det i de Fornemmes Huse, og ligesom han i det hele var en godgjørende og raisonnabel Mand, saa havde Tjenestefolkene det og meget godt i hans Hus. Alle vare de og — saavidt jeg kunde have Lejlighed til at kjende dem — skikkelige og meget høflige Karle, hvilket sædvanligst strax giver et godt Begreb om

en Herre. Gjerne bleve de og hos ham, naar de først vare komne i hans Tjeneste.

Den egentlige Stammefader for Brandts Familie var en Kammerraad Peder Brandt til Pederstrup, som blev adlet d. 15. Dec. 1679¹⁾; han hørte altsaa til den nyere Adel, og Familien uddøde, saavidt jeg ved, med ham; heller ikke er det mig bekjendt, at han og Frue havde havt noget Barn sammen. Med Vished ved jeg ikke, hvad Brandts Fader havde været, dog tror jeg, at han havde været Rentemester i den sidste Tid af Frederik IV's Regjering²⁾. Faderen døde i hans første Ungdom, maaske Barndom, og hans Enke blev gift med en tydsk Baron Süenthal, der var Hofmester hos Kong Frederik V som Kronprinds, og ventelig var forskrevet herind af Dronningen Sophie Magdalene, som skulde hente alt fra Tydskland, naar det efter hendes Tanker skulde due til noget.

Valget af Süenthal til fornævnte Post skal ellers, saavidt jeg har hort af min afdøde Fader, have været ganske godt, da han skal have været en fornuftig og meget god Mand. Brandts Moder blev atter Enke og døde i en høj Alder. I Enkestanden og maaske endog før var hun af den herrenhutiske Sect, som under Christian VI's Regjering havde faaet saa meget Indpas ved Hoffet og i Landet. De faa, som efter fornævnte Konges Død endnu holdt ved denne Sect, eller de saakaldte Pietister, og vare i Kjøbenhavn, havde og bestandig Adgang og Tilhold i hendes Hus, saalænge hun levede. I sit første Ægteskab havde hun, foruden Christian Brandt, om hvem jeg her saa omstændeligen har meldet, endnu været Moder til den ulykkelige Enevold Brandt, der som Grand Maitre de Garderobe under 30. Sept. 1771 blev ophøjet i Grevestanden og Aaret derpaa tilligemed Struensee henrettet. Denne var yngre end Broderen; jeg har set ham nogle Gange endog kort for hans Fald, sidst paa Retterstedet, og ved derfor, at han var Gehejmerraaden lige saa ulig i det udvortes som i Tænkemaade, Forhold og Sæder. Han var højere, mager og sortsmuttet. Han

¹⁾ Gehejmerraad Brandts Bedstefader, den bekjendte Ober-Rentemester.

²⁾ Brandts Fader var Conferentsraad og Cabinetssecretair Carl von Brandt, død 1738.

havde ikke været gift, men efterlod sig et, maaske flere uægte Børn.

At jeg i Samtale med Gehejmeraad Brandt og overalt i hans Nærværelse vel tog mig i Agt for at nævne den Struenseeske Tid eller hvad dertil kunde høre, kan man let begribe; heller ikke erindrer jeg nogensinde at have hørt et Ord af ham om denne Periode, der altid maatte fornye den ubehageligste Erindring hos ham; men jeg husker endnu ret godt, at jeg engang efter et Middagsmaaltid hos ham paa hans Landsted Bakkehuset, da Kaffen blev baaren om, stod og talte med Gehejmeraadinden ved et Vindue og kom i stor Forlegenhed ved det, at hun først bragte paa Bane, at hun havde kjendt min Fader, da hun var Hofdame hos Caroline Mathilde, og siden begyndte at tale om denne Dronnings Tid, hvilken Samtale jeg saa meget mindre fandt passende for mig at fortsætte, som Gehejmeraaden stod tæt ved og talede med en anden, og han ikke kunde vide, om det var mig, der havde begyndt denne Discours, og jeg blot maatte stole paa, at hans Tunghørighed, som da allerede var begyndt, maaske hindrede ham i at høre, hvorom vor Samtale var.

Af det, som jeg ovenfor har fortalt om Brandts Moder Baronesse Sölenhals Hang til Pietisteri og hans egen Religieusitet, hvilken han ved alle Lejligheder viste, kom vel den Tanke, hvori mange stode, at han selv hørte til denne Sect; men jeg maa rent ud tilstaa, at jeg aldrig har kunnet spore dette hos ham, men tidt har erfaret, at han bar Kjærlighed og Agtelse for sand Religion og Christendom, ligesom jeg heller aldrig har hørt, at han har talt om den saakaldte Brodermenighed i Stormgade, mindre endnu, at han har været i dens Forsamlinger.

Hans Frue var en Scheel, en meget høflig og artig Kone, som i Ungdommen uden Tvivl havde været smuk, men med Alderen havde faaet det, de Franske kalde trop de couleur. Hun levede meget indgetogen og amuserede sig vechselvis med Bøger og sin Rok; paa Bakkehuset og med at spadserere i den dertil liggende Have. Efter Gehejmeraadens Afrejse fra Kjøbenhavn saa' jeg hende ikke mere; efter hans Død havde jeg dog et Brev fra hende, og

hun døde paa Herlufsholm eller hos sin Broder i Slagelse Aaret efter hendes Mand.

Den 29. Mai 1808 døde min Ven Laurits Thodal, forhen Stiftamtmand over Island, i sit 89de Aar. Han var født i Nordlandene paa en Gaard, hans Fader som Proprietair ejede, havde været Secretair ved Grændsecommissionen imellem Norge og Sverrig i Aarene 17.. fra dens Begyndelse til dens Ende, var derpaa bleven Stiftsamstsskriver i Bergen og efter kort Tids Forløb Stiftamtmand i Island, hvilket Embede han endel Aar forestod med største Duelighed og Retskaffenhed. Han havde hun et halvt Aar været gift med en Kjøbmandsenke fra Bergen og var altsaa uden Bern. Da han efter Ansøgning kom tilbage fra Island, blev han Deputeret i Rentekammeret for de islandske Sager og første Medlem af den islandske og finmarkske Handels Realisations-Commission, hvori han blev til sin Dødsdag. Ved min salige Ven Bartholin havde jeg først gjort denne værdige Mands Bekjendtskab, som efter den førstes Død blev endnu nøjere. Jeg kom derfor ofte til ham og spiste efter Indbydelse jevnlig hos ham til Aften, hvor Maaltiderne krydredes ved videnskabelige Samtaler, som denne kundskabsfulde og i de nordiske Historier, Sprog og Oldsager især oplyste Mand gjorde saa meget mere lærerige, som han paa sine mange Rejser i næsten hele Norge og største Delen af Sverrig dertil havde havt den bedste Anledning — hvilke Samtaler afvexledes med theologiske og philologiske, eftersom Thodal baade var en oplyst Christen og en god Philolog.

Den 22. August 1807 spiste jeg endnu hos ham i et lidet Selskab, og besøgte ham faa Dage før Bombardementet sidste Gang i hans Værelser paa Lille Kjøbmagergade, eftersom Gaarden brændte Dagen efter sidste Bombardementsnat, og han derfor, — skjønt han formedelst tykke Ben og stærk Hovedsvindel paa fjerde Aar ikke havde været udenfor sine Værelser — flyttede ud paa Amager og siden paa Christianshavn, hvor jeg vel flittig besøgte ham; men dels mistede han ved Branden sit hele Indbo, dels blev han og svagere og maatte for det meste ligge ovenpaa Sengen. Tre Dage før hans Død var jeg sidste Gang hos ham, da han sad lidt oppe og endnu

havde sine Sanders fulde Brug; og den 3. Juni fulgte jeg ham med et talrigt Ligfølge til hans Hvilested paa Assistents Kirkegaarden udenfor Porten.

Fra det første, jeg kjendte ham, var han tunghørig, hvilket gjorde Omgangen med ham ikke behagelig, helst dette Tilfælde mere og mere tiltog; men da jeg talte langsomt, og han kjendte min Stemme, forstod han mig næsten bedre end de fleste andre, som kom til ham. — Dyrebart skal denne værdige Mands Minde altid være for mig.

Den 25. Sept. 1809 om Aftenen over 8, da jeg sad hos min gamle Ven Justitsraad Schmidt, fik jeg Bud, at Etatsraad og kgl. Livmedicus Guldbrand, min afgangne Faders Paarørende paa hans forlængst afdøde Moders Side, var pludseligen død. Jeg gik strax ud i hans Værelser i Bredgaden, da jeg kunde forestille mig, at dette hastige Dødsfald havde gjort det dybeste Indtryk paa hans Søn og Datter, især den sidste, som var en svagelig Pige paa 24 Aar, og at begge kunde behøve mine Raad. Saasnart jeg kom ind i Stuen, saa' jeg den Afdøde liggende paa en Sopha, og at der ingen Tvivl var om, hvad fire Læger foruden Sønnen, som var Reservemedicus ved Frederiks Hospital, allerede havde erklæret, at han nemlig var død¹⁾.

Han var vel i det 66de Aar, og havde i nogen Tid havt en krampeagtig Asthma, men som jeg siden hørte, havde han den hele Dag ikke klaget over det mindste og havde endnu om Middagen spist med Appetit, men hans hastige Død skulde være fremskyndet ved følgende Omstændighed:

Han havde i endel Aar været Læge ved det kongelige Theater, hvor han maatte være tilstede ved de fleste Forestillinger. Om Aftenen henimod Klokken 7 kjørte han derfor med Datteren og hans aldrende Halvsøster — hans Kone var død for faa Aar siden — til Comediehuset paa Kongens Nytorv i hans egen Karet. Kudsken, som var en Klods, lod mod Indkjørselen ved Comediehusets Colonnader sig kjøre ud af Rækken ved de andre Vogne. Manden,

¹⁾ Dr. med. Johan Vilhelm Guldbrand, f. 1744.

som var af en meget heftig Character, raabte ud af Vognen til ham: »Hvorledes er det, du Dosmer kjører o. s. v.?« Kudsken vilde gjøre det godt igjen og trænge sig ind i Rækken; men derved kjørte en anden Vogn med Forhjulene ind paa Guldbrands, hvorved de begge kom til at hænge sammen. Han, som herved blev endnu mere opbragt, gav sig til igjennem Karetvinduet at tiltale den fremmede Kudsk, vilde vide, hvis han var o. s. v. Vognene kom lykkeligen fra hinanden, og Guldbrand gik, efter at have fulgt sine Fruentimmer ind af Comediehusets Dør, ind i Parquettet; men da han havde været der meget kort, sagde han til en hosstaaende Bekjendt, som tilfældigvis og var Læge, at han fik meget ondt, og at det klemte ham stærkt, hvorpaa denne raadede ham, at han skulde gaa op med ham paa Theaterinspecteurs Contoir, som var i Nærheden af Kongens Loge, hvor han og fulgte ham op; men næppe havde han der sat sig paa en Stol, førend han sank død om i Armene paa nogle Tilstedeværende, hvorpaa han blev baaren ned i en Vogn og kjørt hjem.

Dette anfører jeg saa omstændeligen for at give et nyt Bevis paa den erkjendte Sandhed, at intet undergraver mere det menneskelige Legeme end heftige Lidenskaber, og at disse endog kunne paaføre eller i det mindste blive en medvirkende Aarsag til en hastig Død. Maatte en eneste ved at læse dette tage Anledning til at vaage over sig selv, sky Ilsindighed og Vrede, og derimod beflicte sig paa Koldsindighed og Sagtmodighed, saa skal jeg glæde mig over at have skrevet dette.

Johan Vilhelm Guldbrand var født den 26. Juli 1744 i Nykjøbing paa Falster, hvor hans Fader var Forvalter ved det der-værende, siden nedbrudte kongelige Slot. Denne mistede han, da han var to Aar gammel, men blev siden af Moderen, som var bleven gift igjen med en Organist, jeg tror tillige Byskriver der paa Stedet, sat i latinsk Skole i Frederiksborg i Sjælland, hvorfra han deponerede. Han valgte siden Medicinen til Hovedvidenskab og lagde sig tillige meget efter Musikken, hvortil han havde det bedste Anlæg.

Efter nogle Aars Forløb blev han Candidat ved Frederiks Hospitalet, og her dannede han sig under dets berømte Læge

Fabricius den ældre¹⁾ til en af Hovedstadens bedste i sin Tid, uden nogensinde at have været udenfor Fædrenelandet. Efter fornævnte hans Lærers Død, var han og bleven hans Eftermand ved Hospitalet, naar ikke en anden — Bang²⁾ nemlig — ved Faveur var bleven det, som paa den Tid ikke havde saa megen Praxis, skjønt han siden og arbejdede sig frem til saa megen Kundskab og Duelighed, at han blev en af vore bedste Læger.

Guldbrand blev kort efter ved Hof-Livmedicus Pipers³⁾ Død befordret til denne Post, hvortil min Fader ved en hans Velynder ikke var uvirksom, hvilket banede ham Vej til nogle Aar derefter at blive Livmedicus.

Af alle de mange Selskaber og Klubber, som i min Tid have været og ere blevene oprettede i Kjøbenhavn, har jeg kun været Medlem af følgende:

1. Af et *dramatisk*, som bestod, hvad Mandfolkene angik, mest af Studenterne, hvor der spillede Comedie en Gang i hver af Vintermaanederne og derpaa spistes til Aften, men hvor der kun var en Gang Bal i min Tid. Jeg var ikke heller længere i Selskabet end de to Vintere — om jeg ikke fejler — 1776 og 1777, uagtet jeg i den sidste var Theaterdirecteur, paa hvilken Post jeg afløste den bekjendte Prof. med. og Digter Tode. Selv spillede jeg kun en Gang en kort og ubetydelig Rolle, fordi jeg ingen Lyst havde dertil og desuden fandt, at det vilde spille mig formegen Tid at lære Roller, gjøre Prøver paa samme o. s. v.; men en Gang i det mindste skulde efter Lovene ethvert Medlem af Selskabet dog have spillet.

Jeg blev kjed af Selskabet og forlod det formedelst de mange Cabaler, som deri bestandigen fandt Sted, og iøvrigt erfarede jeg, medens jeg var deri, at dramatiske Selskaber ere de mest tids-spildende, og jeg tør sige, i mange Henseender næsten de farligste for unge Mennesker af begge Kjøen. Derimod er faldet mig ind, at et dramatisk Selskab vel kunde gjøre Nytte, naar det indrettedes

¹⁾ Dr. med. Johan Christian Fabricius, død 1775.

²⁾ Dr. med. Frederik Ludvig Bang, født 1747, død 1820.

³⁾ Dr. med. Hans Piper, født 1703, død 1776.

efter en ganske modsat Plan end den sædvanlige, saaledes nemlig, at der ikke valgtes til Rollerne de af Selskabets Medlemmer, som vare mest skikkede til at udføre samme, men tvertimod saaledes, at den alvorlige altid brugtes til lystige, den meget muntre kun til de alvorligste, Springeren til den gamles, den frygtsomme og stive til Cavalerens og Elskerens Rolle, den alvorlige Pige til de muntre og den coquette til aldrende Koners Roller o. s. v. — og endda burde ingen Person spille i et saadant Selskab uden en kort Tid, da dets Formaal og Hensigt alene skulde være, at unge Mennesker skulde vænnes til at aflægge de Fejl, hvortil de enten af Naturen eller ved Vanen og Opdragelsen have Tilbøjelighed, eller at forskaffe sig de Færdigheder i et anstændigen frit, muntert og godt Væsen, som anbefaler saa meget det udvortes og ofte har den største Indflydelse paa et Menneskes hele Lykke. Men, om man og vilde sætte, at et Selskab forenede sig til disse Hensigters Opnaaelse, hvor længe vilde det vare, førend det igjen skilte sig ad eller gik over til det ganske modsatte og blev det, som det ikke skulde være, et dramatisk Selskab som alle de andre?

2. Har jeg været Medlem af *Kjæde-Selskabet* eller *Kjæde-Ordenen*, hvori jeg — om jeg ikke fejler — blev optagen kort efter, at jeg var gaaet ud af det dramatiske.

Dette samledes og kun en Gang hver Maaned om Vinteren i dets lejede Værelser, tilsidst i Store Kongensgade. I dette var Conversation for begge Kjøen, næsten hver Gang Concert og Sang og tilsidst et Aftensmaaltid, som varede til Midnat. I Selskabet holdt jeg adskillige Taler, gjorde et Par Sange til det, og var nogle Aar dets Secretair, indtil et Par Aar efter at jeg var bleven gift, da jeg sagde mig ud af det. Efter mit Bryllup havde jeg og kun faa Gange været der, men aldrig til Maaltid. I dette Selskab havde jeg og indført mine to Brødre, den ældste, som endnu er deri, og Hofcassereren, som forlod samme, da han nedlagde sit Embede ved Hoffet.

3. Har jeg været Medlem af det saakaldte *Sneedorffske Selskab*, stiftet for endel Aar siden af Professor Sneedorff den ældre, Forfatteren til den patriotiske Tilskuer. Dette samledes hver Mandag Aften fra Kl. 7, var i endel Aar holdt hos Justitsraad og Notarius

publicus Christian Schmidt i hans Hus i Klareboderne, og bestod, da jeg kom derind, af henved 40 dels Lærde, dels Gejstlige og dels kongelige Betjente af næsten alle Collegierne. I dette blev jeg indført — thi nogle Aar efter blev det for Følgernes Skyld først vedtaget at indvotere — i Foraaret 1781 af min Ven Justitsraad Thulstrup.

Da jeg kom ind i Selskabet, var jeg den yngste af Alder; i endel Aar kom heller ikke nogen ind, som jo var ældre end jeg. Her var det jeg først lærte at kjende Justitsraad Schmidt, og her gjorde jeg og nøjere Bekjendtskab og havde ugentlig Omgang med endel oplyste og erfarne Mænd. Selskabet var mig derfor og saa behageligt, at jeg næsten ikke var borte nogen Mandag Aften, før end i det sidste Aar, da Medlemmernes Antal var formindsket til under 30, hvoraf kun 8 à 10 kom der, ligesom og Schmidt selv i det sidste halvandet Aar lidet eller intet kunde deltage deri.

Selskabet havde ingen Love, men 3de Vedtægter: 1) at der aldrig spilledes Kort; 2) at ingen Officier maatte foreslaas til Medlem, og 3) at alt hvad der blev sagt i Selskabet skulde anses, som det var talt under fire Øjne. Klokken 9 gik man till Bords, fik en varm Steg efter Aarets Tid, en Fricassé eller deslige, der oven paa et Smørrebrød, og en halv Flaske Rødvin pro persona. Schmidt, som var langt fra at ville have nogen Fordel af Selskabet, tog endel Aar kun 26 Skilling af ethvert Medlem om Aftenen, hvoraf de 16 Sk. vare for Vinen, og havde blot det Agreement af Selskabet, at den 2den Etage i hans Hus, som var lejet til samme, ikke brugtes uden Mandag Aften, og til denne Leje svarede ethvert Medlem først 2 Rdlr., siden 3 og tilsidst 4 Rdlr. om Aaret; men formedelst alle Tings tiltagende Dyrhed indsaa Selskabet selv Billigheden i, at der for Mad og Vin betaltes mere og mere, saa at den første tilsidst kostede 2 R og $\frac{1}{2}$ Fl. Rødvin hver Aften 4 R . Af Patriotisme og Økonomi begyndte og nogle i det Aar at lade Vinen fare og drikke stærkt Øl, og jeg maa tilstaa, at jeg af begge Aarsager var en af de første. Hvad der betaltes i Selskabet har jeg iøvrigt derfor anført, paa det at deraf kan ses, hvormeget Priserne vare efterhaanden stegne paa Spise- og Drikkevarer. især siden Englændernes Anfald paa Sjælland i Aaret 1807 og formedelst vort slette Pengevæsen.

Schmidts høje Alder og tiltagende Svaghed, da han mod Enden af Vinteren endog fik i høj Grad Vattersot, formedelst hvilke hans Død hver Dag kunde ventes og med den Selskabets Ophørelse, som var det eneste, hvori jeg var, bestemte mig til at se mig om et andet, hvori jeg kunde forslaa et Par Timer om Aftenen, naar jeg intet andet Selskab havde, i Omgang med fornuftige Mænd, læse en Avis eller erfare, hvad Nyt der tildrog sig m. m. Vel havde en og anden af det Sneedorffske Selskabs Medlemmer nu og da udladt sig med, at samme formedelst Schmidts Død ikke burde gaa overstyr, og at det enten burde vedblive hos et af Medlemmerne, om et saadant dertil var villigt, eller holdes paa et af de bedste offentlige Tractersteder; men jeg for min Del havde dertil intet svaret, da jeg meget vel forudsaa, at det dels vilde blive et kostbart Selskab og dels snart vilde udarte. Hvad kan det desuden hjælpe dig, tænkte jeg, at du deri kunde forslaa en Aften om Ugen, naar du de andre intet Sted har at gaa hen. Hvorfor skal du desuden binde dig til Omgang med nogle faa, og altid de samme Personer; er det ikke bedre, at du udvider den til flere?

Blandt de mange Klubber, som Kjøbenhavn havde, blev *Harmonien* vel anset for den fornemste formedelst dens ugentlige Onsdagsconcert, som var en af de bedste i Staden, dens jevnlige Baller om Vinteren, hvilke vare blandt de mest søgte, og formedelst endel fornemme Personers Skyld, som deri vare gaet ind, fordi der vankede de højeste à l'hombre- og Bostonspil med de rigeste Proprietairer, Kjøbmænd og Mæglere; men dels vidste jeg, at Omgangen og Conversationen, som man kunde vente, iøvrigt her var den sletteste, dels var jeg ikke musikalsk, langt mindre Elsker af Spil, og hvad Dandsen angik, da maatte den efter min Alder falde bort af sig selv. Dands havde jeg endog i mine yngre Aar anset som en for Fruentimmer mest passende Bevægelse; uden just at have været nogen streng overdreven Moralist havde jeg endog da troet, at det maaske var det retteste at indskrænke den til det andet Kjøen alene, som forhen ved Jødernes Bryllupper endnu i min Ungdom, og naar jeg saa' Mandfolk dandse, faldt gjerne Romernes bekjendte mig ind: *Nemo saltat sobrius*.

Formedelst de ovenanførte Forlystelser var Harmonien des-

uden den kostbareste Klub, og vilde have blevet det, naar jeg var kommen derind, saa meget mere for mig, som mine Døtre naturligvis da skulde have bivaanet Concerterne og Ballerne deri (paa hvilke sidste de ved andre Medlemmer, vore Bekjendte, ellers kom, skjønt paa min Bekostning, kun et Par Gange om Vinteren) i saa Fald ugentligen og maanedligen, hvilket vilde have medført betydelige Udgifter, endog til de idelige Forandringer i Klædedragten, som Moden og Tankemaaden skulde have gjort fornøden.

Hvad Selskabet *det musikalske Academi*, den saakaldte Kongens Klub — som i Gehejme-Statssecretair Guldbergs Tid fik dette upassende Navn, da den vilde have heddet »Kongelig Klub« — og *det venskabelige Selskab* angik, som vel ansaas noget ringere end Harmonien, men i Grunden kunde være lige saa gode, havde det samme Beskaffenhed som med denne, og alle havde de deres Værelser desuden om Sommeren i Kjøbenhavns Forstæder, hvis Besøg medførte betydelige Udgifter, og som tillige havde den Følge, at om Sommeren ikke var nogen Conversation i dem her i Staden.

Paa Hjørnet af Kjøbmager- og Silkegaden var derimod en Klub, som vel var den ældste i Kjøbenhavn, men dog mest havde vogtet sig for at udarte. Den havde ikke bekymret sig om, som de andre, at bramme med noget Navn og havde derfor heller intet andet end: *Klubben paa Kjøbmagergade* eller Fabritius's Klub, fordi den endel Aar havde været og endnu var i en Gaard, som paa formeldte Sted tilhørte Hofjuveler Fabritius. Denne havde hverken Concerter, Baller eller Landsted, udmærkede sig ikke heller, som de andre, ved Maaltider til Kongens Fødselsdag og ved andre Lejligheder; af bemeldte Aarsager havde Fruentimmer ikke Adgang til den, og blandt Mødlemmerne vare ikke heller unge Lapsere af Mandfolk, hvilke for Dandsens og Musikkens Skyld endog ofte maatte søges til de andre Selskaber; men de vare alle satte Folk, mest Mænd af alle Collegierne, endog Præsidenter og Deputerede af samme, Professorer, Gejstlige o. s. v., men kun faa Officerer og blandt disse kun af de ældre, som Admiraler, Oberster o. s. v.

I denne Klub lod jeg mig foreslaa til Indtagelse, og uagtet det var temmelig vanskeligt at komme derind, fordi deri aldrig

vare saa mange ledige Pladser som Søgende, lykkedes det mig dog efter første Proposition at blive antagen deri med 52 Stemmer den 4. April, og var jeg første Gang i Klubben Dagen derpaa en Times Tid mod Aften. — I Indtrædelsespenge betalte jeg 4 Rdlr., hvilke i de andre Klubber beløbe til mere; om jeg ikke fejler, i Harmonien endog til 50 Rdlr., ligesom og Contingentet, som i de andre Klubber var højere, her kun var 12 Rdlr. aarlig, hvoraf det Halve altid betaltes forud.

Foruden det, at Selskabet holdt de fleste Ugeblade og periodiske Skrifter, havde det og en smuk Bogsamling, hvorpaa det i mange Aar havde samlet, især af danske statistiske og historiske Skrifter, meget gode Rejsebeskrivelser, endelig nogle tyske og franske til Morskabslæsning o. s. v.

Det Sneedorffske Selskab var sidste Gang samlet i Schmidts Hus, og jeg der til Aften, den 2. April [1810], fordi han laa meget slet, og hans Død hver Time ventedes; dog indtraf denne ikke før end den 10de s. M. i hans 89de Aar.

Justitsraad Christian Schmidt var født den 15. Sept. 1721 i Kelleklinte, en lille Bondeby strax ved Kallundborg, hvor Faderen var Bondesmed, hvoraf han fra sin Skolegang i Kallundborg fik Tilnavnet Schmidt. Ærlighed og Uegennyttighed, Godgjørenhed og Menneskekjærlighed vare Grundtræk i hans Character. Hans gode Studeringer, udbredte Læsning, lykkelige Hukommelse og særdeles behagelige Gave at fremføre paa, hvad han havde læst og lært, gjorde Samtaler og Omgang med ham lige saa lærerige som underholdende. Ved Vittighed og et sjældent Lune meddelte han sin Munterhed til enhver Kreds, hvori han var, og Yngre saavelsom Gamle sadde gjerne endnu hos Oldingen, og de lærte mere af ham, end de selv troede at skyldte ham. Den specielle Adgang, jeg har haft til hans Hus siden Foraaret 1781, da jeg først lærte at kjende ham, den fortrolige Omgang, jeg til hans Dødsdag har haft med ham, og det uskrømtede Venskab, han bestandigen har vist mig, vil gjøre mig hans Minde uforglemmeligt; og det meget, jeg har lært ved Samtaler med ham og ved hans sjeldne Bogsamling, før end han afhændede samme, har haft en Indflydelse paa mit Liv, som jeg altid med Taknemmelighed bør erindre.

Gud! du har forundt mig den sjeldne Gave at have haft to saa oprigtige Venner som Bartholin og Schmidt. Jeg har mistet dem begge, det var Naturens Orden, da de begge vare langt ældre end jeg. Tør jeg vente den ufortjente Lykke nogensinde at erholde en tredie som de.

Consistorialraad og Provst Garboe, om hvem foran er talt, havde en Broder Peter Severin Garboe, som havde været Borgmester i Bergen, havde forladt denne Post, var rejst til Tydskland, havde der lagt sig efter Medicin og Chemi, var tilsidst bleven fyrstelig Anhalt-Bernburgsk Hofraad, og var efter nogle Aars Op- hold i bemeldte Fyrstes Land vendt tilbage til Danmark, hvor han først i Helsingør og siden i Kjøbenhavn practiserede som Læge, eftersom han udenlands var bleven Doctor, og døde i Kjøbenhavn 1771.

Hans Enke, en Borgmester Mathiesens Datter af Bergen, levede efter hans Død meget kummerligen og ernærede sig mest af at sælge nogle Lægemedler, som hendes afdøde Mand havde compo- neret, Piller, Vund-Vand o. desl., paa hvilke var kun en maadelig Afsætning til Folk af ringe Stand, især Søfarende. Men endelig blev hun ved en gammel ugift Fasters Død Ejers af en liden For- mue, ved hvilken hun, som havde været vant til at leve paa det knappest, vel kom i en meget bedre Forfatning; men hun vedblev dog sin husholderiske Levemaade.

Ligesom Manden havde været mine Forældres gamle Bekjendt, skjönt de for hans Særheds Skyld ikke havde haft megen Omgang med ham, saa kom hans Enke efter min Faders Død og under- tiden i Besøg til min Moder, og endnu tiere havde jeg truffet hende i Justitsraad Thulstrups og Livtjener Hansens Huse.

I hendes høje Alderdom anmodede hun mig om, at — da hun i Aaret 1801 havde gjort et Testamente, i hvilket Højesteretsassessor Falsen var indsat som Executor, der siden var bleven Justitiarius i Stifts-Overretten i Aggershus Stift — jeg da vilde paatage mig dette i hans Sted, ligesom jeg og i nogen Tid havde været hendes Lavværg og besørget alle hendes Affairer. Falsen havde og til den Ende efter hans Ide udstedt sin Fuldmagt til mig at være Executor i hans Sted; men da jeg ikke ansaa' ham ganske com-

petent til saaledes at udnævne mig til Skifteforvalter, og mindre skjøttede om at være hans Mandafarius, saa forlangte jeg af Fru Garboe, at hun skulde i Cancelliet forlange mig beskikket til Executor af hendes Testamente, og da Falsen døde hastig i Christiania i Aaret 1808, saa anholdt hun derpaa og derom, og blev jeg da under 23 Decbr. s. A. ved en Cancelliordre til mig befalet at indtræde som Executor af fornævnte hendes under 22. Decbr. 1802 confirmerede Testamente i den Afdødes Sted.

I Aarene 1809 og 1810 blev hun, som var over 80 Aar, mere og mere skrøbelig, tilsidst sengeliggende, og hendes Død indtraf Eftermiddagen den 10de April, ligesom Justitsraad Schmidt var død om Formiddagen. Jeg lod strax Skifteretten hente og forsegle Boet, eftersom Fuldmagt fra Falsens Enke og hendes Broder til en Mand her i Staden først maatte nedsendes fra Christiania, førend jeg vilde befatte mig dermed, paa det at en paa deres Vegne kunde være tilstede.

Det Sneedorffske Selskab kom ubuden i Sørgehuset til Justitsraad Schmidts Begravelse den 14de April og fulgte hans Lig i 14 Vogne ud til Assistents Kirkegaarden.

Hans meget lignende Portrait, stukket af Kobberstikker Flindt kort førend han nedlagde sit Notarialembede, hvilket han selv har givet mig, er herved heftet tilligemed en Oversættelse, skreven med hans egen Haand, af Voltaires bekjendte Stropher: O! Dieu, qu'on meconnoit, o! Dieu, que tout annonce etc.

Det som bevægede Schmidt til i Aaret 1803, efterat han havde frasagt sig Notariatjenesten, at sælge sin Bogsamling til Justitsraad Scavenius, var, at han da ikke kunde læse i en Bog, eftersom han, der i endel Aar havde været kortsynet, nu ikke kunde se igjennem nogen Brille eller Glas og derfor efter hans eget Udtryk var i sit Bibliothek ligesom Gildingene i Seraillet.

Boghandler Soldin, Udgiver af et af Kjøbenhavns Ugeblade, Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn kaldet, hvori fra Tid til anden var indrykket bekjendte Afdødes Biographier, henvendte sig til mig om at ville meddele ham Schmidts, og jeg tilstillede ham derfor til Indførelse i bemeldte Blad det, som læses i dets 58de No af den 7de Aargang for Løverdagen den 28. April 1810.

Efter Schmidts Død havde det Sneedorffske Selskab et Par Aftensamlinger om Mandagen hos to af dets Medlemmer, og i den sidste af disse, den 30. April, besluttedes at modtage det Tilbud, som et Medlem af samme, Kammerraad Clasen, Medlem af Skatkammeradministrationen, gjorde: at modtage Selskabet Mandag Aften til samme Beværtning, som hidtil hos Schmidt, i hans Værelser i Pilestrædet, men mod det aarlige Contingents Forhøjelse for hver Person fra 4 til 6 Rdlr. og Forhøjelse for Maden pro persona fra 2 til 3 $\frac{1}{2}$ om Aftenen for en ret varm Mad og Smørrebrød ovenpaa, da Drikkevare desuden som hidindtil skulde betales aparte. Selskabets første Sammenkomst hos ham berammedes til Mandag Aften den 17. Mai, paa hvilken Tid og alle dets Medlemmer mødte paa 2 a 4 nær.

Afgangne Frue Garboes Bo blev mig ikke extraderet af Skiftecommissionen førend den 16. Mai, fordi den Mand ved Navn Møller, som Fru Falsen og Broder havde udstedt deres Fuldmagt til, havde været bortrejst og først Ugen forhen var kommen tilbage til Staden; og fandtes da Boet, som jeg havde ventet det, meget lidet.

Ved hendes Mands Død i November 1771 havde hun og kaldet Skifteretten og ladet deres Fællesbo gaa til Concurs.
